

VÝZKUM TRHU, MÉDIÍ A VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ, VÝVOJ SOFTWARE
Národních hrdinů 73, 190 12 Praha 9
tel.: 225 301 111, fax: 225 301 101
e-mail: median@median.cz
www.median.cz

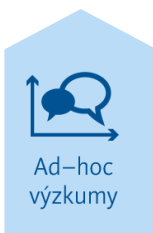
CEDMO TRENDS: ČESKÁ SPOLEČNOST V DOBĚ ZMĚN (23. VLNA)

ESPRESSO

Podpora na zvýšení dopadu, inovací a udržitelnosti CEDMO v ČR

číslo projektu: 1.4 CEDMO 1 - Z220312000000

PRAHA 3/4/2025

MEDIAN, s.r.o.

Národních hrdinů 73, 190 12 Praha, tel.: 225 301 111, fax: 225 301 101

OBSAH ZPRÁVY

1	Základní parametry	3
1.1	Specifika šetření.....	3
2	Aktuální trendy	4
3	Vnímané vystavení dezinformacím	5
4	Vnímání aktuálních narativů	8
5	Dezinformace, které nejčastěji zaujaly	10

1 ZÁKLADNÍ PARAMETRY

Název výzkumu:	CEDMO Trends: <i>Česká společnost v době změn</i> (23. vlna)
Termín hlavního sběru dat:	07. 03. 2025 – 23. 03. 2025
Cílová skupina:	populace 16+
Způsob výběru respondentů:	kvótní výběr
Opora nastavení kvót:	ČSÚ
Sledované kvóty:	pohlaví, věk, vzdělání, kraj, velikost místa bydliště, užívání internetu, volební chování v parlamentních volbách 2021 a prezidentských volbách 2023
Metoda sběru:	CAWI, panelový výzkum
Celkem platných dotazníků:	3038

1.1 SPECIFIKA ŠETŘENÍ

Zadavatelem je Univerzita Karlova, resp. výzkumné pracoviště CEDMO a dodavatelem společnost MEDIAN. Vedoucí výzkumného týmu za Univerzitu Karlovu je Václav Moravec, vedoucí výzkumného týmu za MEDIAN jsou Štěpán Žádník a Přemysl Čech. Zadání dotazníku připravil zadavatel a jeho konečná verze byla sestavena ve spolupráci s dodavatelem. Administrace dotazníku probíhala elektronicky. Výběr respondentů byl proveden z Online panelu MEDIAN. Respondenti byli rekrutováni dle kvótního předpisu schváleného zadavatelem.

Tento projekt je financován z Nástroje pro oživení a odolnost EU.

**Financováno
Evropskou unií**
NextGenerationEU

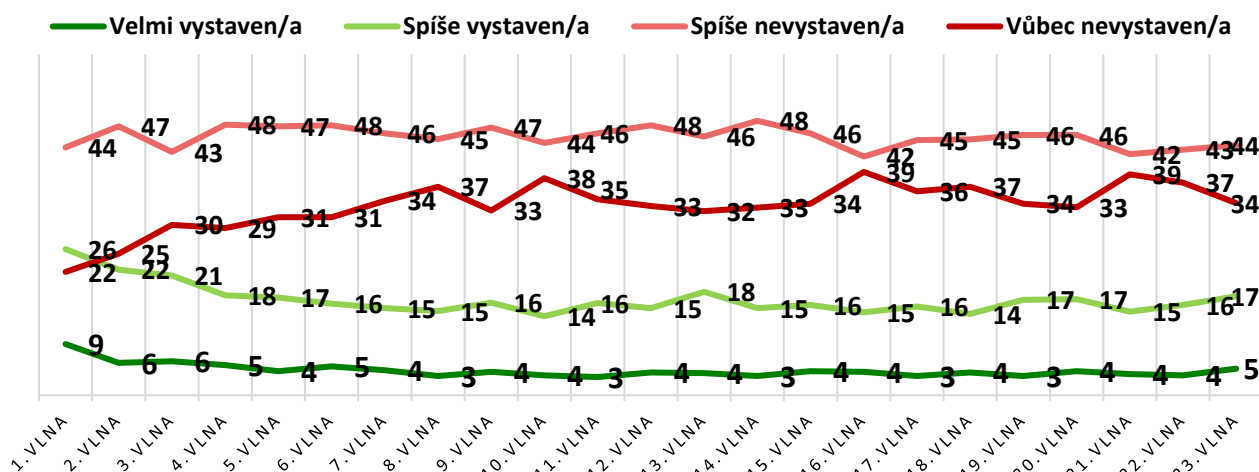
**Národní
plán
obnovy**

2 AKTUÁLNÍ TRENDY

V aktuální vlně výzkumu opět většina respondentů uvádí, že dezinformacím v médiích vystavena nebyla. Výsledky však ukazují určité změny oproti předchozím šetřením – například klesl podíl těch, kteří se cítí být zcela nevystaveni. Výzkum rovněž potvrzuje, že šíření dezinformací je pro většinu populace problém, přičemž jej vnímají zejména mladší lidé. Podpora regulace médií šířících nepravdivé informace se oproti minulému šetření mírně snížila.

- ➤ V aktuální vlně průzkumu 78 % respondentů uvedlo, že dezinformacím spíše nejsou nebo vůbec nejsou vystaveni. Oproti předchozímu šetření ubylo těch, kteří uvedli, že vůbec nejsou vystaveni (34 %).
- ➤ Celkem 68 % respondentů vnímá šíření dezinformací po internetu jako problematické, což je více než v minulé vlně. Nejčastěji tento názor zastávají mladí lidé ve věku 16–24 let (82 %) a voliči Petra Pavla (81 %). Mezi voliči Andreje Babiše je to 54 %.
- ➤ Dvě třetiny respondentů (67 %) věří, že šíření dezinformací ohrožuje bezpečnost České republiky. Tento názor nejčastěji zastávají mladí lidé (82 % ve věkové kategorii 16–24 let), voliči Petra Pavla (80 %) a mírně častěji také lidé, kteří se na internetu pohybují několikrát denně (69 %).
- ➤ Podpora regulace médií šířících dezinformace se oproti minulému šetření snížila. Celkem 71 % respondentů se domnívá, že by stát měl taková média omezovat, přičemž necelá třetina respondentů (31 %) zastává názor, že by stát měl regulaci určitě zavést. Regulaci podporují častěji ženy (75 %) než muži (67 %) a mladší věkové skupiny (77 % ve věkové kategorii 16–24 let).
- ➤ Ve srovnání s minulou vlnou opět výrazně klesl počet zachycených dezinformací ve prospěch premiéra Petra Fialy (172), zatímco počet dezinformací v jeho neprospěch mírně vzrostl (97). Počet dezinformací týkajících se slovenského premiéra Roberta Fica v této vlně výrazně klesl (16). Značně se zvýšil počet dezinformací proruských, respektive protiukrajinských nebo obecně protizápadních (305). Podstatně také vzrostl počet informací týkajících se USA (244).

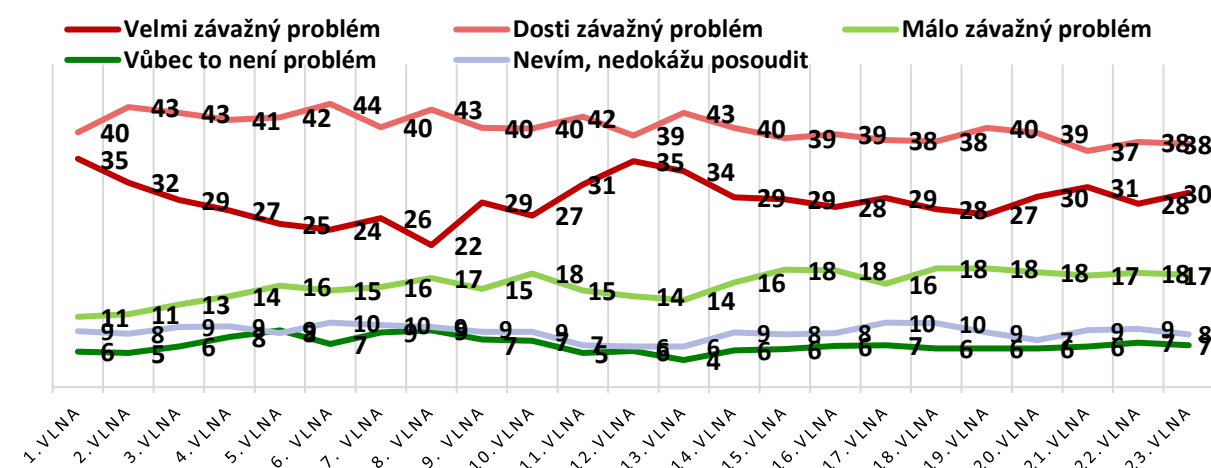
3 VNÍMANÉ VYSTAVENÍ DEZINFORMACÍM

IP02. Do jaké míry jste v uplynulém měsíci podle Vašeho názoru byl/a, anebo nebyl/a vystaven/a účelově šířeným nepravdivým či manipulativním informacím (někdy též označovaným jako „dezinformace“) v médiích?
N=3038

V této vlně výzkumu opět většina respondentů uvádí, že dezinformacím v médiích vystaveni nebyli (78 % při součtu „spíše nevystaven/a“ + „vůbec nevystaven/a“). V aktuální vlně šetření ve srovnání s předchozí vlnou ubylo respondentů, kteří uvádějí, že dezinformacím vystavení vůbec nebyli (34 %).

I v aktuální vlně se cítí být dezinformacím vystaveni častěji muži (26 %) než ženy (19 %). Pokud se zaměříme na ekonomický status, pak skupinou, která se dezinformacím cítí být vystavena nejčastěji, jsou důchodci (26 % při součtu „velmi vystaven/a“ + „spíše vystaven/a“). A naopak nejméně se dezinformacím cítí být vystaveni podnikatelé a OSVČ (17 %). Častěji se cítí být vystaveni dezinformacím voliči Andreje Babiše z posledních prezidentských voleb (31 %) než voliči Petra Pavla (19 %).

IP04. Jak závažným problémem je podle Vás šíření nepravdivých a manipulativních informací (někdy též označovaných jako „dezinformace“) po internetu?
N=3038

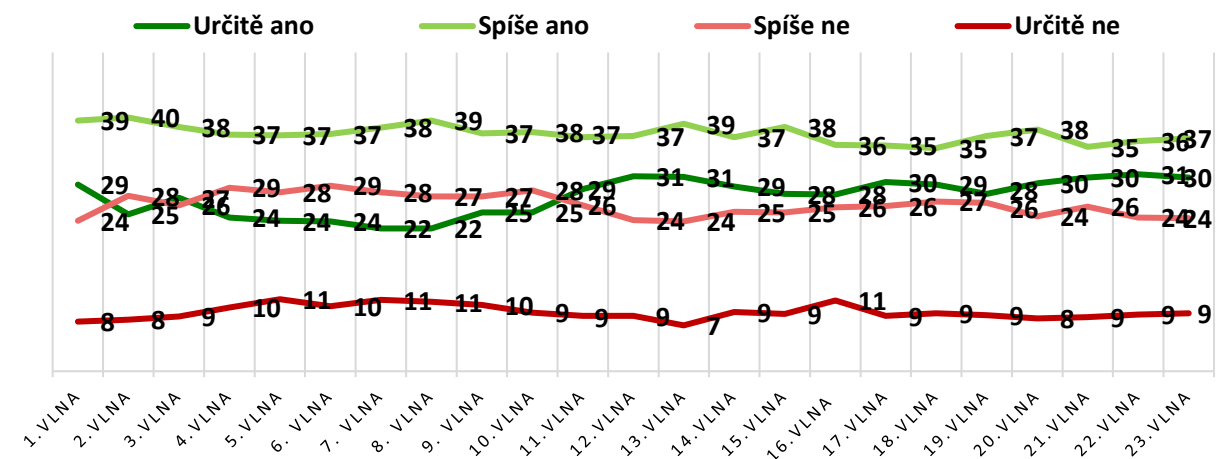
MEDIAN, s.r.o.

Národních hrdinů 73, 190 12 Praha, tel.: 225 301 111, fax: 225 301 101

S minimálními změnami jsou i křivky odpovědí respondentů hodnotících šíření nepravdivých či manipulativních informací po internetu. Většina stále vnímá šíření dezinformací po internetu jako problematické (68 % při součtu „velmi závažný problém“ + „dosti závažný problém“).

Šíření dezinformací po internetu vnímají jako problém spíše mladší respondenti, v nejmladší věkové kategorii 16-24 let se jedná o 82 % respondentů (při součtu „velmi závažný problém“ + „dosti závažný problém“). Ve věkové skupině lidí starších 65 let dezinformace jako velmi nebo dosti závažný problém hodnotí 63 % respondentů. Také mezi voliči Petra Pavla z druhého kola prezidentských voleb je více respondentů, kteří šíření dezinformací po internetu považují za problém (81 %), zatímco mezi voliči Andreje Babiše je takových respondentů 54 %.

Ve srovnání s minulou vlnou výzkumu mírně vzrostl počet respondentů, kteří uvedli, že dezinformace považují za velmi závažný problém (30 %).

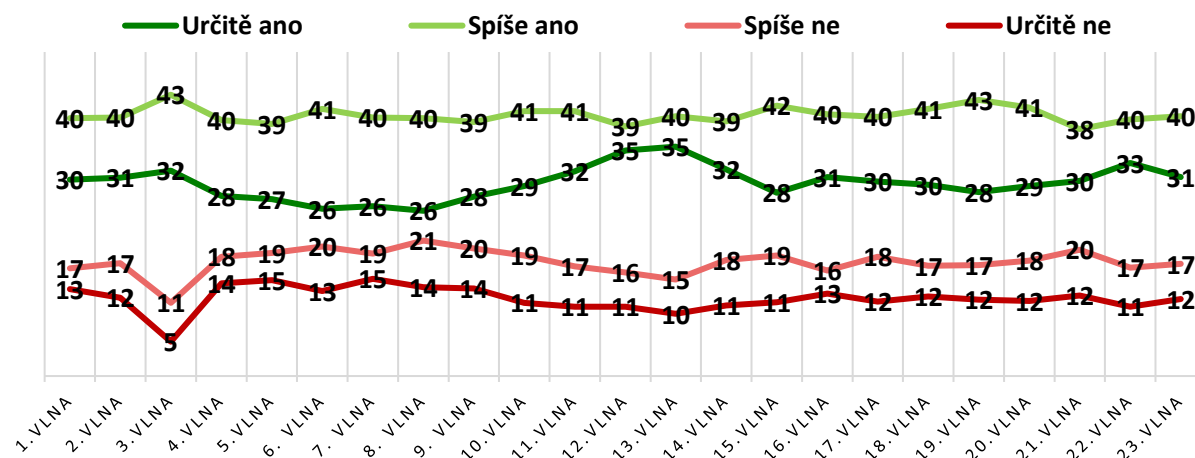
IP05. Myslíte si, že šíření nepravdivých a manipulativních informací (někdy též označovaných jako „dezinformace“) ohrožuje bezpečnost České republiky?
N=3038

Větší část respondentů se stále domnívá, že dezinformace ohrožují bezpečnost České republiky. Myslí si to dvě třetiny z nich (67 % při součtu „určitě ano“ + „spíše ano“). Naopak třetina respondentů tvrdí, že bezpečnost republiky šířením takových informací ohrožena není (33 % při součtu „určitě ne“ + „spíše ne“). Při srovnání s předchozí vlnou výzkumu nedošlo v této otázce k výrazným změnám.

Že šíření dezinformací bezpečnost České republiky ohrožuje, si myslí hlavně mladší respondenti (82 % v nejmladší věkové kategorii 16-24 let). S rostoucím věkem tento podíl klesá až na 60 % ve věkové kategorii 65+ let.

S ohrožením bezpečnosti České republiky šířením dezinformací také častěji souhlasí respondenti, kteří se na internetu pohybují „několikrát denně“ (69 %) než ti, kteří se na něm pohybují méně.

Podstatný rozdíl je v této otázce mezi voliči Andreje Babiše (54 % si myslí, že šíření dezinformací ohrožuje bezpečnost ČR) a Petra Pavla (80 % si myslí, že šíření dezinformací ohrožuje bezpečnost ČR).

IP07. Je správné, když stát omezí nebo znemožní působení médií, která šíří nepravdivé či manipulativní informace (někdy též označované jako „dezinformace“)?
N=3038

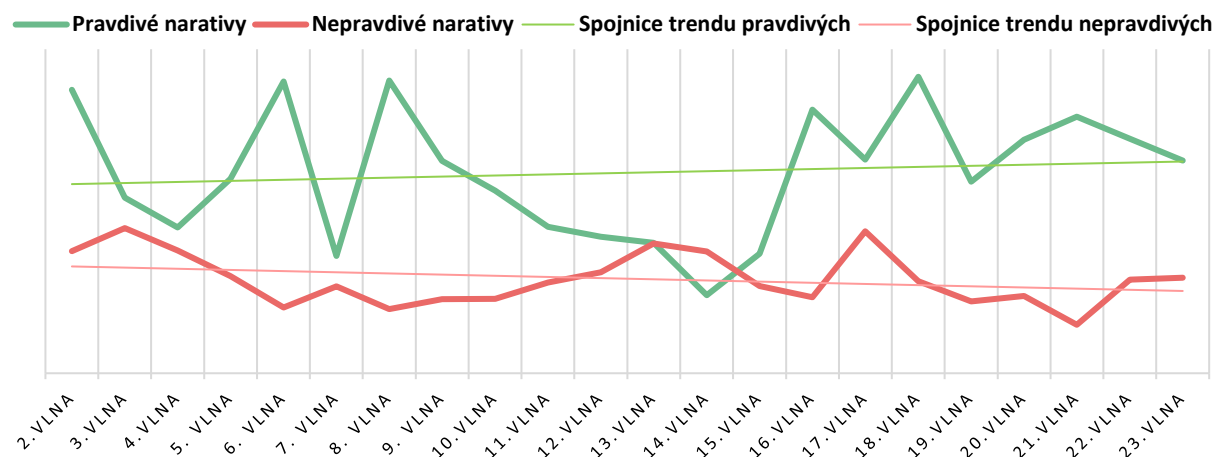
V poslední vlně šetření mírně klesl počet respondentů, kteří uvádějí, že stát by „určitě měl“ omezovat média, která šíří nepravdivé či manipulativní informace. Aktuálně si to myslí 31 % respondentů.

Při celkovém pohledu došlo i k mírnému poklesu celkového podílu respondentů, kteří si myslí, že by stát měl omezovat dezinformační média (71 % při součtu „určitě ano“ + „spíše ano“).

Pro omezování médií jsou častěji ženy (75 %) než muži (67 %) a respondenti z věkové skupiny 16-24 let (77 %). Procento respondentů, kteří uvedli, že by stát dezinformační média měl omezovat, klesá s narůstajícím věkem odpovídajících.

O správnosti omezování medií šířících dezinformace jsou také častěji přesvědčeni voliči Petra Pavla (84 %) z druhého kola prezidentských voleb než voliči Andreje Babiše (56 %).

4 VNÍMÁNÍ AKTUÁLNÍCH NARATIVŮ

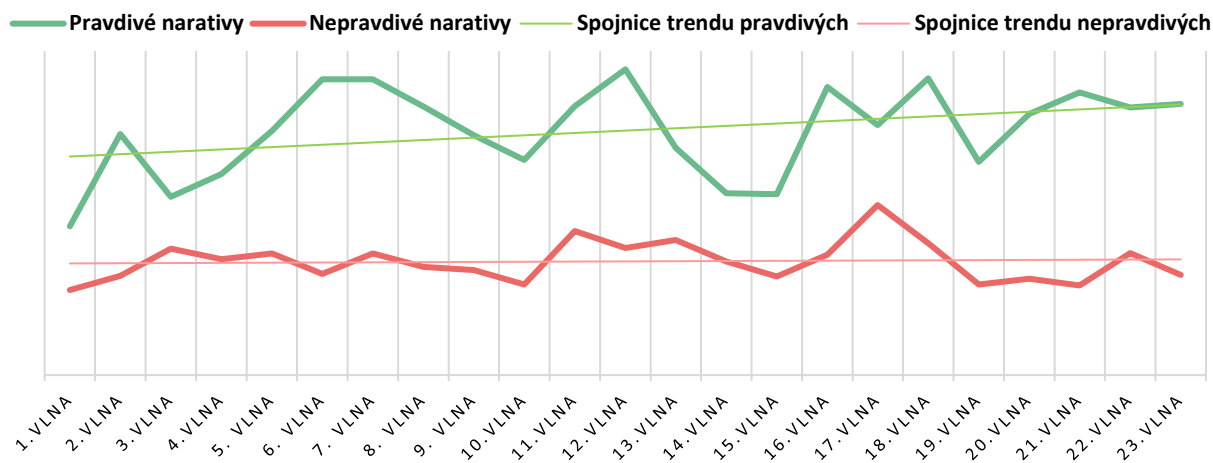

DEZP. Do jaké míry máte povědomí o následujících zprávách, resp. Informacích?
 N=3038

Povědomí o pravdivých narativech se oproti minulé vlně snížilo. Povědomí o nepravdivých narativech se téměř nezměnilo.

Nejvíce respondentů (71 %) zaregistrovalo pravdivý narativ, že: „Americký prezident Donald Trump označil ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského za diktátora, kvůli jehož válce Spojené státy americké utratily 350 miliard dolarů.“ Výrazně méně respondentů (46 %) zaznamenalo další pravdivý narativ: „V brdské chráněné krajinné oblasti bobří rodina pomohla s vytvořením mokřadu, jehož výstavbu úřady plánovaly několik let. Ušetřila tak České republice několik milionů korun.“

Pouze dva nepravdivé narativy zaznamenala více než čtvrtina respondentů. Tím nejvíce registrovaným byl nepravdivý narativ, že: „Ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského podporují pouze 4 % obyvatel země a není již legitimně zvoleným prezidentem Ukrajiny,“ který zaregistrovalo 39 % respondentů.

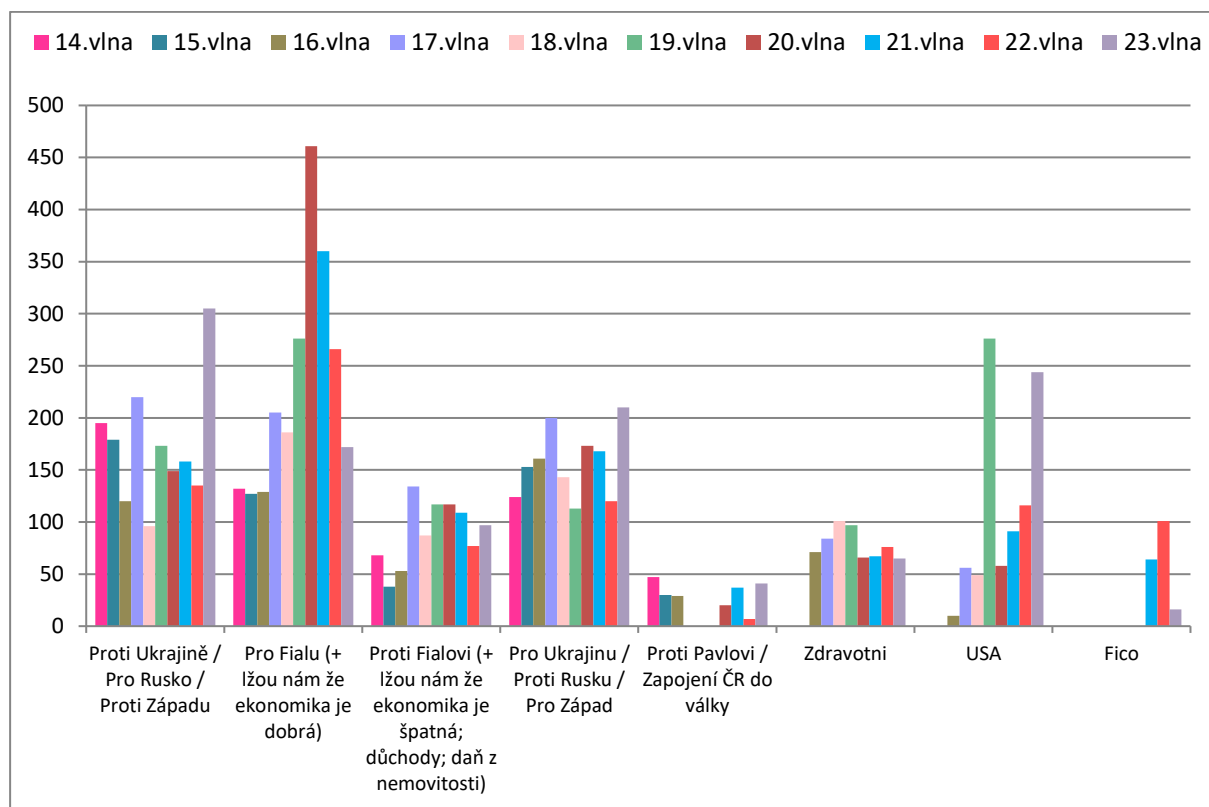
DEZ. Do jaké míry považujete následující zprávy za nevěrohodné, nebo naopak věrohodné?
N=3038

Důvěryhodnost pravdivých narativů ve srovnání s minulou vlnou mírně vzrostla. Důvěryhodnost nepravdivých narativů naopak po nárůstu v minulé vlně opět klesla. I v této vlně působily všechny pravdivé narativy věrohodněji než všechny nepravdivé.

Nejdůvěryhodnějším pravdivým narativem bylo, že: „*Americký prezident Donald Trump označil ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského za diktátora, kvůli jehož válce Spojené státy americké utratily 350 miliard dolarů,*“ který jako důvěryhodný označilo 77 % respondentů. Naopak tím nejméně důvěryhodným pravdivým narativem bylo, že: „*Tříčlenná vládní koalice slovenského premiéra Roberta Fica se dohodla na novém přerozdělení křesel v kabinetu,*“ který ale jako důvěryhodný stále označily tři pětiny respondentů (60 %).

Nejdůvěryhodnější nepravdivý narativ, že: „*Očkování proti onemocnění COVID-19 vedlo k nárůstu neplodnosti a poklesu porodnosti v České republice,*“ označilo za důvěryhodný pouze 29 % dotázaných.

5 DEZINFORMACE, KTERÉ NEJČASTĚJI ZAUJALY

IP01A. Popište vlastními slovy, jaké nepravdivé či manipulativní informace (někdy též označována jako „dezinformace“) Vás v uplynulém měsíci zaujala?
N=3038

Ve srovnání s minulou vlnou výrazně vzrostl počet zachycených dezinformací, které respondenti vyhodnotili jako dezinformace namířené proti západu (305). Počet zachycených dezinformací ve prospěch Petra Fialy opět klesnul (172). V minulých vlnách zachycované dezinformace týkající se slovenského premiéra Roberta Fica se v aktuální vlně výzkumu téměř nevyskytují (16). Naopak se výrazně zvýšil počet informací o USA (244).